

PREZI IRODA BUDAPEST

Testre szabva

szöveg: Somogyi Krisztina, fotó: Bujnovszky Tamás

A Prezi világsikeréről feltehetően mindenki hallott, a magyar fiatalok által alapított start-up mára Budapesten és San Franciscoban működtet jelentős irodát. Ahogyan a cég prezentációs szoftverjei is radikálisan átértelmezik a gondolatok megjelenítését és megosztását, úgy pesti székhelyük is szakít az irodaházak szokásos logikájával. A belvárosban, egy volt telefonközpont százéves ipari épületében, a Nagymező utca–Hajós utca között megnyitott átjáróházban pezsgő városi élet fogadja a belépőt. A szokatlan téralakításról, a közösségi szemléletű helyről a Minusplus Építésziroda alkotó teamjének két tagjával *Schreck Ákossal* és *Turai Balázssal* beszélgettünk.

A Prezi központi irodája a volt Merkúr Palota (1900–1903) épületében, az ország első telefonközpontjában

Az oldalt szerkesztette a Budapesti Építész Kamara

Induljunk ki abból a képből, amely az egy-terű irodákról általában él: személytelen, steril környezet jelenik meg a képzeletünkben, ahol állandó zúgásban, a számítógép kék fényében, küclikben szeparálva dolgoznak a munkatársak. Szép új világ – moroghatunk – a mai számítógépes munkahely valósága sajnos már csak ilyen. Pedig nem feltétlenül! Ha kellemes meglepetésre, valódi sztereotípiatörésre vágya valaki, érdemes ellátogatnia a Prezi székházába. A helyzet nyitott. Az érdeklődőket nem kergeti el zord biztonsági őr, és nem zárja ki mágneskártyás beléptetőrendszer az utcáfronton. A közösség nyelvi és kulturális értelemben egyaránt sokszínű. És ez nem csak egy trendi kép, nem csak a felszín: a mögöttes szándéknak van dimenziója. A Preziben ugyanis a térhasználat lényegi módon kapcsolódik a működés filozófiájához. A térben való újszerű építkezés magának a Prezi szoftverének is a lényege. Nem véletlenül, hiszen az egyik alapító, *Somlai Fischer Szabolcs* a BME építészkarára járt, éppen a Minusplus építészeivel egy tankörben indította tanulmányait.

Egy térben

Custom made architecture, deklarálják az építészek honlapjukon, üzenetként, hogy nem kész tudásként, hanem testre szabott tervezési szolgáltatásként gondolkodnak tevékenységükre. A Minusplus munkái a fiatal városiak előtt biztosan ismertek, hiszen a korábbi Kocka, a Bigfish, a Filo Bar vagy a Padron tapas bár igen népszerűek, az irodaépítészet témában pedig már szakértőnek számítanak. A sok megbízás ellenére a Prezi számukra is különleges kapcsolat – a közös egyetemi időtől a mostani sikerig sok lépésben jutottak el egymáshoz. Turai Balázs építész a Prezi előző irodájába tervezett növényiszigetek tartja az első kulcsfontosságú közös munkának: „A Prezi a Károly körúti iroda fejlesztésekor kért tőlünk először építészeti segítséget. Egy nagypolgári lakásból kerültek át egy 300 négyzetméternyi irodaterbe, és hamarosan elkezdtek küzdeni ezzel a szituációval. 30–40 ember egy térben zavarja egymást zajjal és látvánnyal is. Első válaszként az asztalszigetek közé növényfalakat helyeztünk el, amelyek vizuális gátként szolgáltak. Nagyon tetszett nekik, jól működött, de nem oldotta meg teljesen a hang problémáját. Ekkor indult el az a máig tartó folyamat, hogy ők jelentkeznek egy problémával, mi keresünk rá megoldást, erre érkezik tőlük feedback,

Teakonyha trompe l'oeil festéssel

ami további tervezéshez vezet. A trial and error számunkra nagyon fontos. A használat során új tudás kerül elő, ezekkel folyamatosan javítjuk a helyet.”

Tér up date

A tér állandó fejlesztése elsőként a Prezi expanzív növekedéséből és a megbízóhoz kötődő közvetlen viszonyból adódott, de később ez tudatos munkamódszerré lett. Az angolszász irodatervezési kultúrában, főleg a Szilícium-völgyi IT cégek számára készült tervezéssel mutat rokonságot, amire a Minusplusban rátaláltak. Schreck Ákos szerint „megváltozott az építész szerepe, a munkánk folyamatos jelenlétté is

vált. A projektnek nincsen vége, nem áll be az az állapot, hogy elkészültünk egy térrel, átadjuk, jöhet a szalagvágás, és elfelejtjük az egészet, hanem jelen vagyunk minden egyes etapban, az ideális helyszín kiválasztásától a legapróbb probléma orvoslásáig. Jó értelemben vett létesítmény-gazdálkodás lett mára a közös munkából. Ahogyan ők a szoftverüket mindig csiszolják, úgy viselkedünk mi is.” A téralakítás tanulási folyamat az építészeknek is, de a Prezinek is, hiszen az önismeretnek, a cég belső sajátosságainak, az ott dolgozók viselkedésének megértéséhez kiváló lehetőség a térhasználat figyelése. Egy nagyobb közösség esetén ez összetett kérdés.

House of Ideas, avagy audiórium. Terv: Minusplus/ Alexa Zsolt, Rabb Donát, Schreck Ákos, Molnár Tímea, Antal Gabriella, Turai Balázs

A tervezésnél a minél inspirálóbb környezet létrehozása volt a kiindulás, ahol intenzíven, koncentráltan és élvezetesen mehet a munka. De vajon mi tudja mindent kiváltani egy nemzetközi irodában?

Együtt a várossal

Turai Balázs szerint az egyik alapérték a közösségi lét preferenciája, ami már az iroda helyének megválasztásában is megmutatkozik. „Olyan helyet kellett találnunk, ahol a Prezi és a város intenzíven találkozhat, azaz van egy interfész, ahol összeérnek azzal a külső, nagyobb városi közösséggel, ami befogadja. A Prezi vezetői láthatóan nem a szerepek szétválasztására törekedtek, tehát nem különül el, hogy pl. a Váci úti irodafolyosón dolgozom, Zuglóban lakom, majd bejövök a VII. kerületbe bulizni. Ez a három dolog téri értelemben is összefügg, a prezis fiatalok a belvárosban élnek, dolgoznak és szórakoznak. Ebben én látok egy újfajta városi térhasználatot is, ami a fiatal generációt jellemzi.” Új jelenség a biciklis közlekedés előtérbe kerülése is. A hely kiválasztásakor ez is fontos szempont volt. A Nagymező utcai épülethez például a Prezi alig bérel garázst, ami egy irodaháznál több mint szokatlan. A biciklis

közlekedés további téri következménnyel is jár, Schreck Ákos hangsúlyozta, hogy nem szabad a kérdést a tárolók számának növelésével elintézni. „A bringázás új dolog. A Prezi kapcsán nemrég fogalmazódott meg bennünk, hogy ezzel a kérdéssel máshogyan kell majd foglalkozni, hiszen aki bringával jön, az is egyenértékű emberként akar belépni az aulába, de lehet, hogy előzött, ezért akár le akar zuhanyozni vagy át akar öltözni valahol. Foglalkoztat minket, hogyan lehet a biciklivel érkezéshez méltó tereket tervezni. A kapuhelyzetek és a közösségi lét terei a Prezi esetében kiemelt szerepet kapnak. A hagyományos irodaházakban ezeknek mellékszerep jut, a pihenést szolgáló tereket külön oldják meg, például csinálnak valahol egy csocsósobát. A Preziben a well being, a dolgozói jól-lét szerves része az épület egészének.”

Ez a belépő

A Prezi belső udvarból nyíló főbejáratán belépve jól látszik, hogy itt is a sztereotípiák lebontása volt a cél. Nem akartak a bejáratnál szemben recepciós pultot mosolygós recepciósőnnel és morcos biztonsági őrral. Ne ez legyen az első kép! „Az élmény legyen barátságos, mert mi amúgy

egy barátságos közösség vagyunk” – kérték a megbízók. Az építészek ezért onnan indultak el, hogy ki és milyen okból halad át azon a kapun. A betévedő érdeklődő? A meghívott látogató? És akik már jó ideje itt dolgoznak? A fogadózóna kialakításakor az analógia a házibuli volt, a recepciós a jó házigazda szerepét tölti be, aki a térben kissé oldalt, álló helyzetben van, és bár érzékeli, ki érkezik be, nem feltétlenül lép előtérbe. „A fogadó tér egy kávézó akart lenni. Ez azóta sokaknak megtetszett, mert klassz érzés reggel oda érkezni elsőként. Egy ilyen helyen el tud kezdődni a napod, akár hamarabb is hajlandó vagy beérni, mert ott iszod meg a kávédat. Lett tehát egy tér, ahol lehet beszélgetni, egy interface, ahol már benn is vagyok, de azért mégsem teljesen. Ide bejöhet bárki, akit érdekel, hogy mi ez a cég” – magyarázzák a tervezők.

A figyelem terében

Bár a jól-lét és a közösségi élmény megteremtése alapvető része a Prezi működésének, a siker továbbra is az ott dolgozók koncentrált munkáján múlik. A mobilis eszközhasználat korában ez már nincs az írásztalhoz kötve: akár otthonról is lehetne végezni. A téralakítás során azért is fontos a

pozitív élmény hangsúlyozása, mert a helynek vonzóvá kell válnia, hogy a dolgozók sok hasznos időt töltsenek ott. Érdeemes azt is elérni, hogy az irodaterben mozogva, ismerve egymást új impulzusokkal segítsék elő a közös munkát. Ezt a mozgást szolgálják a térben elhelyezett „attraktorok”, egy vízgép, snack bár, a különböző tematikus pontok és a Cabinet of Curiosity, a múzeumi tárló átértelmezése: a dolgozók által hozott inspiráló, személyes tárgyak gyűjtőhelye. A spontán beszélgetések során születő gondolatok gyakran a legizgalmasabb eredményekhez vezetnek. Az innovációval foglalkozó cégek számolnak az úgynevezett serendipity – a véletlenszerű ráébredés – jelenségével, a Preziben a folyosók white boardként, azaz jegyzetfalként való kialakítása is ezt a célt szolgálja.

Zoomolás az Ada Lovelace tárgyalóra

A változatosság gyönyörködtet

A Preziben járva feltűnő a terek sokfélesége: ez adottság is, hiszen a két utcára nyíló, századfordulós épület tele van beugrósokkal szinteltolásokkal, resztlal terekkel. De a változatosság alapkonceptje is. Egyfelől intenzív színezéssel, tematikához kapcsolódó berendezéssel, dekorációval, sajátos design megoldásokkal segíti a terek azonosítását. Másrészt a különböző munkatevékenységekhez is kötődik, ezeket szolgálja. Schreck Ákos megfogalmazásában: „Az iroda olyan, mint egy kamasz szobája, ahol ott a gitár, a gördeszka, az ágy, a számítógép és azt csinálhatok, amit akarok. A Preziben

minden alá van téve a dolgozóknak, kapnak enni, bármikor és bármennyit lehet dolgozni. Akkor csinálod meg a „háziad”, amikor akarod, de legyen kész, és legyen jó. Viszont mindenki maga döntheti el, hogy az ágyon hason fekve, avagy éjszaka a háztetőn ülve dolgozik. Ehhez az alap a fókuszált, egyéni munka – ehhez csendre van szükség, ami persze többféle térben előállítható. Egy könyvtár is ilyen tér, mert ott senkinek eszébe se jut hangoskodni. Egy fókuszfülke is az, amibe egyedül be tudsz ülni, de egy kávézó is, hiszen a pink noise-nak nevezett emberi háttérzaj egyáltalán nem zavarja a koncentrációt. A Preziben is sokféle tér szolgálja ezt.”

Felülemelkedve

A Prezi irodájának legtöbbet publikált része feltehetően az elsőként elkészült, hatalmas volt kapcsolóterem az emeleten. Eredeti, századfordulós épületdíszei telefonkagylóval díszített angyalféjek. A szép arányú csarnok magasan elhelyezett ablakai megnyújtják a teret, a mives ipari múlt az intenzív mai használat ellenére is érzékelhető. A belmagasság okán nyugodtan galériázható is lehetne, de a vertikális tagolást az építészek (szerencsére) nem így oldották meg. Turai Balázs úgy emlékszik vissza, hogy a többszintesség már a legelső skiccekről visszaköszönt. „Szükség volt kisebb kompakt terekre, amikben 3–4 ember jól elfér, mi ezt a téren belül kívántunk elhelyezni. Térbe állított tárgyalódozókra gondoltunk, és hamar nyilvánvaló lett, hogy a tetejüket használni kívánjuk. A csarnokban az ablakok nagyon magasan vannak, az iroda teréből nem lehet az ablakon át látványokat befogni, csak az eget lehet látni. Ezzel szemben, a doboz tetejéről feltárulkozik a városi tető landscape. Ott ülve valahogy ennek a tájnak is a részévé válik az ember. A dobozok teteje olyan alternatív hely lett, ahol benne is vagyok a nagy térben, tehát nem vagyok elzárva, de még is, egyfajta elvonulás ez. Ha akarom, úgy ülök, hogy ne lássanak letről, ha akarom, kiülök a szélre. A választás szabadságát kínálja fel. Ha valakinek távlatra van szüksége a gondolkodáshoz, csak feláll az asztaltól és felfekszik a doboz lejtősen kialakított felületére, vagy kiül a lépcsős részre.”

Tetszik, nem tetszik: tetszik

A dobozok teteje sokaknak kedves helye. Ez látszik a használatból, de a kérdőívek-ből is, amelyet a Preziben dolgozók időről időre kitöltenek. Tetszik – Nem tetszik

oszlopokban, okostelefonnal készített, felcímkézett designmegoldásokról mondják el így a véleményeiket, gyűjtik őket, sőt közösen beszélgetnek is a térről, talán éppen abban az amfiteátrum-szerű földszinti prezentációs térben, ami egy ideje House of Ideas néven külsős rendezvényeket is szervez és befogad. A gondolatok szabad megosztása a Preziben teljesen természetes. A Minusplus számára sem gond, ha valami nem teljesen nyeri el a dolgozók tetszését. A vélemények összegzése után hírneves design bútort és MDF lemezből házilag készített, erőteljesen DIY hangulatú tárolószekrényt is lecseréltek már. Helyben kell újraértelmezni, hogy a prezisek számára mi az izgalmas design. Ez a jelentés is finomhangolásra várt. A tetsző és nem tetsző

Kinyíló nézet a Kisherceg szint kigyó folyosójáról

véleményeket én az építészek prezentációjából ismerem, ezzel magyarázták a tervezés organikus folyamatát. Ebben egy különleges, új szemléletmód mutatkozik, amely nem hibaként, de ami még fontosabb, nem kudarcként stigmatizálja a napi használatból kieső tervezői elképzeléseket, hanem az innovatív folyamat természetes részeként gondol rájuk. Az életet a maga teljességében nem lehet kitalálni – állandó fejlesztéssel, alakítással, a helyzetekre való nyitott és kreatív reagálással azonban közel lehet jutni jól működő állapotokhoz. A testre szabás a Prezi irodában látványosan sikerül. ●